

"ŻYCIE POD WODĄ"

Autorka:
Katarzyna Jarzembek
Szkoła Podstawowa
nr 17 w Bydgoszczy

Scenariusz przygotowany w ramach projektu Smart Kid realizowanego przez program Bydgoszcz Miasto Muzyki UNESCO.



**MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY**
w Bydgoszczy



**BYDGOSZCZ
MIASTO
MUZYKI**



unesco
Member of
the Creative Cities Network



**Scenariusz zaplanowany na 2 godziny lekcyjne.
Jest przeznaczony dla uczniów klasy 3.
Wpisuje się w następujące cele Agendy 2030 dla
zrównoważonego rozwoju:**



Edukacja powinna być dostępna dla każdego i dawać realne umiejętności. Ważna jest nie tylko teoria, ale także praktyka i rozwijanie pasji. Wiedza i umiejętności otwierają drzwi na przyszłość.



Oceany i morza są ważne dla życia na Ziemi. Należy je chronić przed zanieczyszczeniami i nadmiernym wykorzystywaniem. Zdrowe ekosystemy wodne to korzyść dla całej planety.



Cele lekcji (uczeń):

- Zna wybrane zwierzęta morskie;
- Wie, dlaczego oceany są ważne dla ludzi, zwierząt i całej Ziemi;
- Rozumie, czym jest zanieczyszczenie wody i jakie są jego skutki;
- Potrafi podać sposoby ochrony przyrody i oceanów,
- Uczestniczy w eksperymencie i potrafi wyciągnąć proste wnioski;
- Współpracuje z innymi podczas zabawy i wykonywania zadań;
- Potrafi wypowiedzieć się na temat ochrony środowiska;
- Rozwija wrażliwość na los zwierząt i przyrody.

Metody pracy:

- opowiadanie,
- rozmowa kierowana,
- eksperyment,
- zabawy ruchowe,
- praca plastyczna.

Formy pracy:

Zbiorowa, grupowa.



Środki dydaktyczne:

- opowiadanie,
- fotografie zwierząt,
- wykreślanka,
- miska z wodą,
- butelka z olejem,
- kawałki papieru lub plastikowe elementy (np. fragment reklamówki),
- piórko lub wacik,
- łyżka,
- kartki papieru,
- kartkę A3 lub brystol (1 szt. na grupę),
- materiały plastyczne: kolorowy papier, farby, kredki, mazaki, klej, nożyczki i inne ozdoby (np. waciki, patyczki, brokat).



Przebieg zajęć:

Lekcja 1

1. Wprowadzenie – „Podróż łodzią podwodną”

Cel: wprowadzenie do tematu zajęć, pobudzenie wyobraźni uczniów, zainteresowanie życiem w oceanie.

Uczniowie siedzą wygodnie na dywanie lub w ławkach.

Nauczyciel prosi o ciszę i skupienie.

Nauczyciel mówi spokojnym głosem:

Dzisiaj zamienimy się w odkrywców oceanu.

Wsiadamy do naszej łodzi podwodnej i wyruszamy w niezwykłą podróż pod wodę.

Zamknijcie oczy i spróbujcie sobie wyobrazić, co zobaczymy.

2. Opowiadanie nauczyciela

Nasza łódź podwodna powoli zanurza się w głębokiej, niebieskiej wodzie.

Wokół nas pływają małe, kolorowe ryby. Mają różne kolory – żółte, czerwone, niebieskie.

Patrzcie, tam w oddali płynie ogromny wieloryb. Jest bardzo duży, ale spokojny.

Pod nami widać piękną, kolorową rafę koralową. Mieszkają tam różne zwierzęta – rybki, ośmiornice i koniki morskie. O, zobaczcie! Powoli przepływa obok nas żółt morski. Porusza się spokojnie i dostojnie. W oceanie żyje bardzo dużo zwierząt i wszystkie potrzebują czystej wody, żeby żyć.

Po chwili:

Nasza łódź wynurza się na powierzchnię. Otwórzcie oczy.



3. Rozmowa kierowana

Nauczyciel zadaje pytania:

Jakie zwierzęta zobaczyliśmy w oceanie?

Czy znacie jeszcze inne zwierzęta, które żyją w morzu lub oceanie?

Czy zwierzęta mogą żyć w brudnej wodzie?

Co by się stało, gdyby w oceanie było dużo śmieci?

Czy ocean musi być czysty? Dlaczego?

Nauczyciel podsumowuje:

Oceany są domem dla wielu zwierząt. Jeśli woda jest zanieczyszczona, zwierzęta chorują albo nie mogą żyć. Dlatego dziś dowiemy się, jak możemy chronić oceany i pomagać morskim stworzeniom.



Przebieg zajęć:

Lekcja 2

Poznajemy mieszkańców oceanu

Cel: poznanie wybranych zwierząt morskich oraz uświadomienie, że potrzebują one czystej wody do życia.

Przebieg:

1. Nauczyciel pokazuje dzieciom zdjęcia przedstawiające zwierzęta morskie. Każdy obrazek omawiamy krótko, prostym językiem. Nauczyciel mówi: W oceanie żyje bardzo dużo różnych zwierząt. Zaraz poznamy kilka z nich.

2. Omawianie zwierząt

- **Delfin:** To delfin. Jest bardzo mądrym zwierzęciem i świetnie pływa. Delfiny jedzą ryby i mieszkają w czystej wodzie.
- **Rekin:** To rekin. Jest dużą rybą i ma ostre zęby. Rekiny też potrzebują czystej wody, żeby żyć.
- **Żółw morski:** To żółw morski. Pływa powoli i długo żyje. Czasami żółwie mylą plastik z jedzeniem i mogą przez to zachorować.
- **Ośmiornica:** To ośmiornica. Ma osiem ramion i potrafi się chować wśród skał. Żyje na dnie oceanu i potrzebuje czystej wody.
- **Konik morski:** To konik morski. Jest mały i bardzo delikatny. Mieszka wśród roślin i koralowców.
- **Wieloryb:** To wieloryb. Jest największym zwierzęciem na świecie. Żyje w oceanie i potrzebuje dużo czystej wody.



3. Rozmowa kierowana

Nauczyciel zadaje pytania:

- **Co jedzą te zwierzęta?**
- **Gdzie mieszkają te zwierzęta?**
- **Czy mogą żyć w brudnej wodzie?**
- **Co może się stać, gdy w oceanie są śmieci?**
- **Które zwierzę podobało wam się najbardziej?**

Dzieci odpowiadają.

Podsumowanie nauczyciela

Wszystkie zwierzęta morskie potrzebują czystej wody, żeby żyć. Kiedy ludzie wyrzucają śmieci do rzek, mórz i oceanów, woda staje się brudna i zwierzęta mogą zachorować albo zginąć. Dlatego musimy dbać o przyrodę i chronić oceany



3. Dodajemy olej – zanieczyszczenie

**Nauczyciel wlewa trochę oleju na powierzchnię wody.
Czasami do oceanu dostaje się też olej, paliwo albo inne
brudne substancje. Zobaczcie, co dzieje się z wodą.
Dzieci obserwują, że olej pływa po powierzchni.**

4. Wkładamy piórko lub wacik

**Nauczyciel wkłada piórko do wody.
Piórko udaje ptaka albo zwierzę morskie. Wyciąga piórko.
Dzieci obserwują:**

- piórko jest tłuste,
- skleja się,
- jest brudne.

**Nauczyciel próbuje oczyścić piórko tyżką lub ręką.
Zobaczcie, bardzo trudno je oczyścić.**

Obserwacja – rozmowa z dziećmi

Nauczyciel pyta:

- Co stało się z piórkiem?
- Czy było czyste czy brudne?
- Czy łatwo było je umyć?
- Czy zwierzęta mogą same się oczyścić?

Wyjaśnienie

Nauczyciel mówi:

**Tak samo dzieje się z ptakami i zwierzętami w oceanie.
Kiedy woda jest brudna, ich pióra i skóra się sklejają.
Zwierzęta nie mogą dobrze pływać, chorują, a czasem giną.
Dlatego nie wolno wyrzucać śmieci do wody i trzeba dbać o
przyrodę.**



Pytania podsumowujące

- Czy łatwo oczyścić wodę z zanieczyszczeń?
- Co powinni robić ludzie, żeby oceany były czyste?
- Czy dzieci też mogą pomagać przyrodzie?
- Co możemy zrobić w domu lub w szkole, żeby było mniej śmieci?

Nauczyciel podsumowuje:

Każdy z nas może pomagać oceanom — wystarczy nie śmiecić, sprzątać po sobie i dbać o Ziemię.



Propozycje zajęć ruchowych:

1. Ratujemy ocean

Cel zabawy: uświadomienie dzieciom, że śmieci zagrażają zwierzętom morskim oraz pokazanie, że ludzie mogą pomagać w ochronie oceanów.

Przygotowanie:

Nauczyciel rozkłada na podłodze w różnych miejscach kartki papieru (mogą być zgniecione). Kartki symbolizują śmieci w oceanie.

Wyznaczamy miejsce w sali jako ocean (np. środek dywanu).

Podział ról:

Nauczyciel dzieli dzieci na trzy grupy:

- ryby – swobodnie poruszają się po oceanie,
- żółwie – poruszają się wolniej, mogą udawać pływanie,
- nurkowie – ich zadaniem jest sprzątanie oceanu.

Role można przydzielić losowo lub przez odliczanie.

Przebieg zabawy:

Nauczyciel mówi:

Nasz ocean jest zanieczyszczony. Zwierzęta nie mogą bezpiecznie pływać. Nurkowie spróbują posprzątać ocean.

Na sygnał nauczyciela:

ryby i żółwie poruszają się między kartkami, nie mogą dotykać śmieci, nurkowie zbierają kartki i odkładają je w wyznaczone miejsce (np. pudełko – kosz).

Zabawa trwa, aż wszystkie śmieci zostaną zebrane.

Na koniec nauczyciel mówi:

Ocean jest czysty! Zwierzęta są bezpieczne.

Dzieci mogą chwilę swobodnie „pływać” po czystym oceanie.



Podsumowanie po zabawie - pytania do dzieci:

- **Czy łatwo było pływać, gdy były śmieci?**
- **Kto pomógł oczyścić ocean?**
- **Czy ludzie powinni sprzątać po sobie?**

Wniosek: Kiedy dbamy o środowisko, pomagamy zwierzętom i całej Ziemi.

2. „Wykreślanka morskich słów” – załącznik

Każde dziecko otrzymuje wykreślankę z literami, w której ukryte są nazwy zwierząt i pojęć związanych z oceanem (np. delfin, rekin, żółw, ośmiornica, konik morski, rafa koralowa). Zadaniem uczniów jest odnaleźć i zakreślić wszystkie ukryte słowa.

Po zakończeniu pracy nauczyciel omawia wspólnie wykreślankę, sprawdzając, czy wszystkie wyrazy zostały poprawnie odnalezione.

3. Praca plastyczno-techniczna – „Czysty ocean”

Cel: rozwijanie kreatywności, pracy w grupie oraz wrażliwości ekologicznej; utrwalenie wiedzy o ochronie oceanów i życia morskiego.

Przebieg:

- 1. Klasa dzielona jest na grupy po 3–5 uczniów.**
- 2. Każda grupa otrzymuje kartkę A3 lub brystol oraz materiały plastyczne: kolorowy papier, farby, kredki, mazaki, klej, nożyczki i inne ozdoby (np. waciki, patyczki, brokat).**
- 3. Zadaniem grup jest stworzenie pracy przedstawiającej czysty ocean:**



- Narysowanie lub wykonanie zwierząt morskich (ryby, żółwie, delfiny, ośmiornice);
- Ułożenie rafy koralowej i roślinności wodnej;
- Przedstawienie wody bez śmieci i zanieczyszczeń.

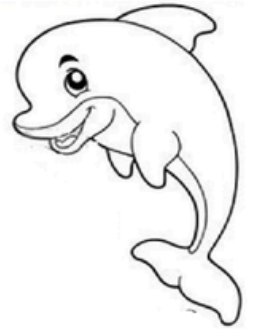
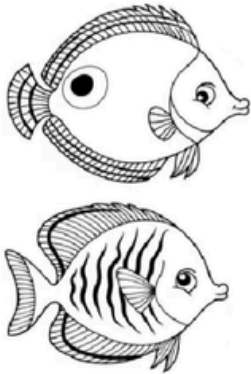
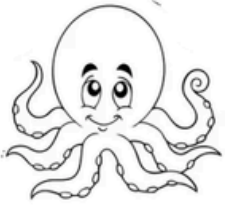
Po zakończeniu pracy każda grupa prezentuje swoją planszę, opisując, co znajduje się w oceanie i w jaki sposób dba o jego czystość.

Nauczyciel podsumowuje: prace można powiesić w klasie jako „galerię czystego oceanu”, a rozmowa podczas prezentacji utrwala wiedzę o ochronie zwierząt i środowiska.









L	J	Z	Y	D	F	Ś	L	Y	Ł	D	L	A	P	M
U	Y	Ł	Ę	W	I	E	L	O	R	Y	B	Ó	H	N
U	Ó	S	Ł	L	Ż	Ż	Ą	R	Ż	Q	N	H	U	F
Ę	Ę	L	W	D	A	C	Z	Ć	J	Z	Z	O	Ó	K
Ł	J	M	W	H	P	Ć	Ń	L	A	I	G	U	Ó	H
R	S	Ć	K	Y	B	B	L	C	M	E	Q	S	L	Ł
L	G	Y	S	W	S	Z	O	Ł	M	M	C	Ę	K	L
O	Ś	M	I	O	R	N	I	C	A	I	C	R	J	I
Ż	M	F	X	D	Z	D	L	V	R	A	D	E	T	N
N	W	R	Ń	A	Ę	F	E	O	Ż	P	Ę	K	Z	V
U	X	Y	O	O	B	K	J	L	Ż	G	Ł	I	Q	E
K	Ą	B	V	E	C	R	Ż	Ą	F	K	Ż	N	Ś	B
Ó	T	Y	G	Ę	Ń	E	Ż	Ń	X	I	Ą	C	I	Z
B	A	Ł	U	Ń	D	Ś	A	J	W	J	N	T	Ć	V
J	Ż	J	U	N	J	Q	Y	N	K	F	Ę	X	S	Ż

Słowa do znalezienia:

- DELFIN
- OCEAN
- OŚMIORNICA
- REKIN
- RYBY
- WIELORYB
- WODA
- ZIEMIA

